Osnovna škola	Klinča Sela
Nastavni predmet	Katolički vjeronauk
Vjeroučitelj	Josip Kunac, *prof.*
Razredni odjel	8.
Redni broj pripreme	26.
Nastavna cjelina / tema	III. BOG STVORITELJ I PRIJATELJ ČOVJEKA
Nastavna jedinica / podtema	3. Svijet je remek-djelo Božjega stvaranja

Odgojno-obrazovni ishodi učenja:

OŠ KV A.8.2. Učenik analizira središnje sadržaje odabranih biblijskih tekstova.

OŠ KV B.8.1. Učenik objašnjava temeljne istine vjere sadržane u Apostolskom vjerovanju.

OŠ KV D.8.1. Učenik iz života i djelovanja odabranih blaženika i svetaca izdvaja u čemu prepoznaje djelovanje Duha Svetoga u kontekstu svoga vremena i zašto oni mogu biti uzor nama danas.

Ključni pojmovi	stvaranje; dobrota stvorenoga; dva izvještaja; sedmi dan; zahvalnost; briga za zajednički dom
Središnje / problemsko pitanje	Što se u našem odnosu prema svijetu mijenja kada ga prepoznamo kao Božji dar?
Oblici rada	individualni rad; rad u paru; rad u skupinama; zajednički rad
Nastavne metode	čitanje s razvrstavanjem; prepoznavanje strukture; tumačenje pjesničkoga teksta; prosudba slučaja; primjena
Nastavna sredstva i pomagala	Ukorak s Isusom, str. 58–59; RB, str. 46–47; Biblija; bilježnica; radni predlošci; ploča ili projektor; izborni digitalni sadržaji
Međupredmetne teme	odr A.3.1. Objašnjava osnovne sastavnice prirodne raznolikosti. osr B.3.4. Suradnički uči i radi u timu.
Korelacija	Hrvatski jezik – pjesnički govor; Biologija – povezanost živih bića; Geografija – okoliš.

Vrednovanje:

Vrednovanje za učenje: Vjeroučitelj će pratiti tumačenje biblijske poruke, povezivanje stvaranja s Vjerovanjem te prepoznavanje uzora sv. Franje u aktivnostima 1, 3 i 8 i završnoj provjeri.

Vrednovanje kao učenje: Učenici će dovršiti dvije rečenice o razumijevanju poruke i njezinoj primjeni.

Vrednovanje naučenoga: Brojčano ocjenjivanje nije predviđeno.

TIJEK NASTAVNOGA SATA

I. UVODNI DIO – PITAJ (8 minuta)

Uvodna molitva:

Oče naš…

ili:

Bože, hvala ti za zemlju po kojoj hodamo, za vodu koju često uzimamo zdravo za gotovo i za ljude koji se brinu o nama. Otvori nam oči za ljepotu i ruke za odgovornost. Amen.

Alternativa: „I vidje Bog sve što je učinio, i bijaše veoma dobro.“ (Post 1, 31). Učenici će u tišini prepoznati jedan dar prirode o kojem svakodnevno ovise.

Povezivanje s prethodnim satom / pregled domaće zadaće:

Učenici će vjeroučitelju dati na uvid domaću zadaću s prethodnoga susreta:

„Učenici će riješiti ili dovršiti zadatke u RB, str. 44–45.“

Ili:

„Učenici će proučiti usporedni prikaz u udžbeniku, str. 57, te u dvije rečenice objasniti čemu služi i zašto nije doslovno izjednačivanje znanstvenih razdoblja s biblijskim danima.“

Motivacija:

Učenici će prosuditi situaciju posuđenoga predmeta i povezati je s odgovornošću za ono što nisu sami stvorili.

POTICAJ ZA RAZGOVOR

Razred je za izlet dobio na posudbu novu opremu. Netko kaže: „Nije naša pa nije važno u kakvom ćemo je stanju vratiti.“

Autorski nastavni primjer.

Razgovor

- Zašto posuđeno traži odgovornost? (Jer nam je povjereno i služi i drugim ljudima.)
- Može li se slično pitanje postaviti o Zemlji? (Da; koristimo je, ali ne smijemo zanemariti druge ni buduće naraštaje.)

Ili:

Učenici će poslušati **zaključak iz članka:** „Kako znamo kako je nastao svemir?“, Ivica Puljak, hrv. fizičar

(cijeli članak ovdje: **klikni ovdje – poveznica**)

„Od samog početka svemira do 0,000000000001 sekunde od početka ne znamo što se dogodilo, ali pretpostavljamo i to na temelju poznatih prirodnih zakona. Ekstrapolacijom tih prirodnih zakona do samog početka najvjerojatniji scenarij je da smo nastali ni iz čega i taj početak nazivamo Veliki prasak. Od 0,000000000001 sekunde do danas, 13,8 milijardi godina kasnije, znamo u principu što se događalo temeljem prirodnih zakona koje smo otkrili.

Puno toga ne znamo, ali i puno toga znamo, a na to trebamo biti ponosni kao pripadnici ljudskog roda.“

Razgovor

- Znamo li baš sve od početka o nastanku svemira u znanosti?
- Kad kažemo da je nešto „vjerojatno“, znači li to i „točno“?
- Što mislite, može li nešto nastati samo od sebe, iz ničega?

Početni stav: Učenici će uz tvrdnju „Ako je svijet dar čovjeku, čovjek ga smije koristiti kako god želi.“ u bilježnicu upisati stupanj slaganja od 1 (uopće se ne slažemo) do 5 (potpuno se slažemo).

Ako je svijet dar čovjeku, čovjek ga smije koristiti kako god želi.

Procijeniti slaganje od 1 – uopće se ne slažemo do 5 – potpuno se slažemo.

Najava teme i središnjega pitanja:

Učenici će u temi „Svijet je remek-djelo Božjega stvaranja“ istražiti poruke dvaju izvještaja o stvaranju te povezati zahvalnost Bogu s brigom za svijet.

Što se u našem odnosu prema svijetu mijenja kada ga prepoznamo kao Božji dar?

II. SREDIŠNJI DIO – ISTRAŽI I PROSUDI (28 minuta odabranih aktivnosti)

Napomena o izboru aktivnosti: Aktivnosti su prijedlozi i mogućnosti izbora. Nije predviđeno sve provesti u jednom satu. Vjeroučitelj će birati prema ishodima, vremenu, osobitostima razreda, opremi i potrebama učenika. Dva načina obrade u Aktivnosti 1 međusobne su alternative.

Aktivnost 1: Obrada sadržaja *(rad u skupinama – izdvajanje poruka, 10 minuta)*

Učenici će pročitati tekstove „Svijet je remek-djelo Božjega stvaranja“ i „Prepoznajmo Božju veličinu“, udžbenik, str. 58–59. Svaka će skupina izdvojiti poruku o Bogu, svijetu i čovjeku te je povezati s biblijskim riječima.

Rješenje: Bog – stvara riječju; svijet – dobar je; čovjek – prima zadaću čuvanja. Prvi izvještaj: Post 1, 1 – 2, 4a; drugi: Post 2, 4b–25.

Radni predložak:

Uz svaki ulomak zapisati glavnu poruku. U udžbeniku pronaći oznake dvaju izvještaja o stvaranju.

BIBLIJSKE RIJEČI	PORUKA
„I reče Bog…“	_____
„I vidje Bog da je dobro…“	_____
„…da ga obrađuje i čuva.“ (Post 2, 15)	_____

Ili: klasična obrada

Učenici će pročitati tekstove „Svijet je remek-djelo Božjega stvaranja“ i „Prepoznajmo Božju veličinu“, udžbenik, str. 58–59. Nakon pojedinog odlomka usmeno će obrazložiti odgovore.

Razgovor

- Zašto postoje dva izvještaja o stvaranju? (Različitim slikama svjedoče o Bogu Stvoritelju i čovjekovu mjestu u stvorenju.)
- Što znači da Bog stvara riječju? (Stvara slobodno i moćno; nije prikazan kao jedan od prirodnih predmeta.)
- Zašto se ponavlja da je stvoreno dobro? (Naglašava se vrijednost svega što dolazi od Boga.)
- Što poručuje sedmi dan? (Stvaranje ima smisao u zajedništvu s Bogom; rad nije jedina vrijednost života.)

b) Učenici će pogledati videozapis „Svijet je remek-djelo Božjega stvaranja“; 3:15; Autor: Josip Kunac; YouTube. Izborno.

Shematski prikaz i ključni naglasci:

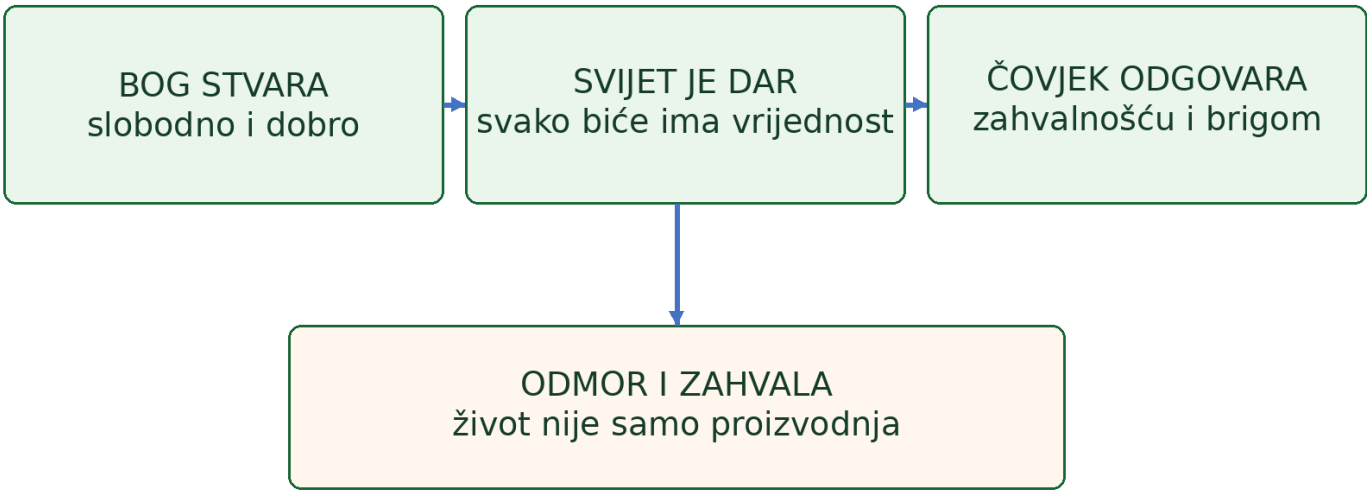

Ključni naglasci: Stvoreni svijet je dobar i povjeren čovjekovoj odgovornosti. Biblijski tjedan povezuje rad sa zahvalom i odmorom. Vjera u Stvoritelja potiče brigu za zajednički dom.

Aktivnost 2: Raspored koji nosi poruku *(rad u paru, 5 minuta)*

Učenici će povezati prostore iz prvih triju dana s njihovim stanovnicima ili svjetlilima u sljedećim trima danima.

Rješenje: 1 – C; 2 – A; 3 – B. Sedmi dan donosi odmor. Riječ je o književnoj strukturi, a ne prirodoznanstvenom redoslijedu.

PRVI IZVJEŠTAJ O STVARANJU: Post 1, 1 – 2, 4a

Izbor: videozapis (4:10) ili čitanje teksta:

U početku stvori Bog nebo i zemlju. Zemlja bijaše pusta i prazna; tama se prostirala nad bezdanom i duh Božji lebdio je nad vodama.

I reče Bog: »Neka bude svjetlost!« I bi svjetlost. I vidje Bog da je svjetlost dobra; i rastavi Bog svjetlost od tame. Svjetlost prozva Bog dan, a tamu prozva noć. Tako bude večer, pa jutro – dan prvi.

I reče Bog: »Neka bude svod posred voda da dijeli vode od voda!« I bi tako. Bog načini svod i vode pod svodom odijeli od voda nad svodom. A svod prozva Bog nebo. Tako bude večer, pa jutro – dan drugi.

I reče Bog: »Vode pod nebom neka se skupe na jedno mjesto i neka se pokaže kopno!« I bi tako. Kopno prozva Bog zemlja, a skupljene vode mora. I vidje Bog da je dobro.

I reče Bog: »Neka proklija zemlja zelenilom – travom sjemenitom, stablima plodonosnim, koja, svako prema svojoj vrsti, na zemlji donose plod što u sebi nosi svoje sjeme.« I bi tako. I nikne iz zemlje zelena trava što se sjemeni, svaka prema svojoj vrsti, i stabla koja rode plodovima što u sebi nose svoje sjeme, svako prema svojoj vrsti. I vidje Bog da je dobro. Tako bude večer, pa jutro – dan treći.

I reče Bog: »Neka budu svjetlila na svodu nebeskom da luče dan od noći, da budu znaci blagdanima, danima i godinama, i neka svijetle na svodu nebeskom i rasvjetljuju zemlju!« I bi tako. I načini Bog dva velika svjetlila – veće da vlada danom, manje da vlada noću – i zvijezde. I Bog ih postavi na svod nebeski da rasvjetljuju zemlju, da vladaju danom i noću i da rastavljaju svjetlost od tame. I vidje Bog da je dobro. Tako bude večer, pa jutro – dan četvrti.

I reče Bog: »Nek' povrvi vodom vreva živih stvorova, i ptice nek' polete nad zemljom, svodom nebeskim!« I bi tako. Stvori Bog morske grdosije i svakovrsne žive stvorove što mile i vrve vodom i ptice krilate svake vrste. I vidje Bog da je dobro. I blagoslovi ih govoreći: »Plodite se i množite i napunite vode morske! I ptice neka se namnože na zemlji!« Tako bude večer, pa jutro – dan peti.

I reče Bog: »Neka zemlja izvede živa bića, svako prema svojoj vrsti: stoku, gmizavce i zvjerad svake vrste!« I bi tako. I stvori Bog svakovrsnu zvjerad, stoku i gmizavce svake vrste. I vidje Bog da je dobro.

I reče Bog: »Načinimo čovjeka na svoju sliku, sebi slična, da bude gospodar ribama morskim, pticama nebeskim i stoci – svoj zemlji – i svim gmizavcima što puze po zemlji!«

Na svoju sliku stvori Bog čovjeka,

na sliku Božju on ga stvori,

muško i žensko stvori ih.

I blagoslovi ih Bog i reče im: »Plodite se, i množite, i napunite zemlju, i sebi je podložite! Vladajte ribama u moru i pticama u zraku i svim živim stvorovima što puze po zemlji!« I doda Bog: »Evo, dajem vam sve bilje što se sjemeni, po svoj zemlji, i sva stabla plodonosna što u sebi nose svoje sjeme: neka vam budu

za hranu! A zvijerima na zemlji i pticama u zraku i gmizavcima što puze po zemlji u kojima je dah života – neka je za hranu sve zeleno bilje!« I bi tako. I vidje Bog sve što je učinio, i bijaše veoma dobro. Tako bude večer, pa jutro – dan šesti.

Tako bude dovršeno nebo i zemlja sa svom svojom vojskom. I sedmoga dana Bog dovrši svoje djelo koje učini. I počinu u sedmi dan od svega djela koje učini. I blagoslovi Bog sedmi dan i posveti, jer u taj dan počinu od svega djela svoga koje učini.

To je postanak neba i zemlje, tako su stvarani.

Udžbenik, str. 58.

DRUGI IZVJEŠTAJ O STVARANJU: Post 2, 4b–25

Izbor: videozapis (4:10) ili čitanje teksta:

Kad je Jahve, Bog, sazdao nebo i zemlju, još nije bilo nikakva poljskoga grmlja po zemlji, još ne bijaše niklo nikakvo poljsko bilje, jer Jahve, Bog, još ne pusti dažda na zemlju i nije bilo čovjeka da zemlju obrađuje. Ipak, voda je izvirala iz zemlje i natapala svu površinu zemaljsku. Jahve, Bog, napravi čovjeka od praha zemaljskog i u nosnice mu udahne dah života. Tako postane čovjek živa duša.

I Jahve, Bog, zasadi vrt na istoku, u Edenu, i u nj smjesti čovjeka koga je napravio. Tada Jahve, Bog, učini te iz zemlje nikoše svakovrsna stabla – pogledu zamamljiva a dobra za hranu – i stablo života, nasred vrta, i stablo spoznaje dobra i zla.

Rijeka je izvirala iz Edena da bi natapala vrt; odatle se granala u četiri kraka. Prvom je ime Pišon, a optječe svom zemljom havilskom, u kojoj ima zlata. Zlato je te zemlje dobro, a ima ondje i bdelija i oniksa. Drugoj je rijeci ime Gihon, a optječe svu zemlju Kuš. Treća je rijeka Tigris, a teče na istok od Ašura; četvrta je Eufrat.

Jahve, Bog, uzme čovjeka i postavi ga u edenski vrt da ga obrađuje i čuva. Jahve, Bog, zapovjedi čovjeku: »Sa svakoga stabla u vrtu slobodno jedi, ali sa stabla spoznaje dobra i zla da nisi jeo! U onaj dan u koji s

I reče Jahve, Bog: »Nije dobro da čovjek bude sam: načinit ću mu pomoć kao što je on.« Tada Jahve, Bog, načini od zemlje sve životinje u polju i sve ptice u zraku i predvede ih čovjeku da vidi kako će koju nazvati, pa kako koje stvorenje čovjek prozove, da mu tako bude ime. Čovjek nadjene imena svoj stoci, svim pticama u zraku i životinjama u polju. No čovjeku se ne nađe pomoć kao što je on.

Tada Jahve, Bog, pusti tvrd san na čovjeka te on zaspa, pa mu izvadi jedno rebro, a mjesto zatvori mesom. Od rebra što ga je uzeo čovjeku napravi Jahve, Bog, ženu pa je dovede čovjeku. Nato čovjek reče: »Gle, evo kosti od mojih kostiju,

mesa od mesa mojega!

Ženom neka se zove,

od čovjeka kad je uzeta!«

Stoga će čovjek ostaviti oca i majku da prione uza svoju ženu i bit će njih dvoje jedno tijelo.

A bijahu oboje goli – čovjek i njegova žena – ali ne osjećahu stida.

Radni predložak:

Povezati: A – ribe i ptice; B – kopnene životinje i čovjek; C – sunce, mjesec i zvijezde.

PRVA TRI DANA	PAR
1. Svjetlost i tama	_____
2. Svod i vode	_____
3. Kopno i raslinje	_____

Aktivnost 3: Hvalospjev sv. Franje *(rad u paru – tumačenje i primjena, 8 minuta)*

Učenici će pročitati ulomak *Pjesme stvorova*. Izdvojit će zahvalnost i poniznost kao znakove otvorenosti Duhu Svetomu te predložiti jedan današnji postupak po uzoru na sv. Franju.

Moguće rješenje: Franjo hvali Boga sa stvorenjima; ne proglašava Sunce Bogom. Zahvalnost i poniznost očituju život vođen Duhom. Uzor slijedimo kada se brinemo za ljude i prirodu.

PJESMA STVOROVA
Svevišnji, svemožni, Gospodine dobri, tvoja je hvala i slava i čast i blagoslov svaki. Tebi to jedinom pripada, dok čovjek nijedan dostojan nije ni da ti sveto spomene ime. Hvaljen budi, Gospodine moj, sa svim stvorenjima svojim, napose s bratom, gospodinom Suncem: od njega nam dolazi dan i svojim nas zrakama grije. Ono je lijepo i sjajne je svjetlosti puno, slika je, Svevišnji, tvoga božanskoga sjaja. Hvalite i blagoslivljajte Gospodina moga, zahvaljujte njemu, služite njemu

svi u poniznosti velikoj.

Iz Pjesme stvorova sv. Franje Asiškoga, udžbenik, str. 59.

Radni predložak:

Povezati stih, prepoznatu krepost i današnji postupak.

STIH / KREPOST	KAKO ŽIVJETI DANAS
_____	_____
_____	_____

Za vjeroučitelja – teološka bilješka:

Papa Franjo u Laudato si' 10–12 predstavlja sv. Franju kao uzor nerazdvojive brige za slabe i za stvorenje. Učenicima povezati plodove Duha iz Gal 5, 22–23 s njegovom zahvalnošću, blagošću i ljubavlju. Zaključak proizlazi iz kršćanskoga tumačenja njegova života.

Laudato si' 10–12 – primjer sv. Franje

Aktivnost 4: Zajednički dom *(rad u paru, 5 minuta)*

Učenici će iz popratnih bilježaka izdvojiti zajedničku poruku i povezati obilježavanje Dana planeta Zemlje sa svakodnevnim ponašanjem.

Moguće rješenje: odgovornost za okoliš ne završava jednim datumom; uključuje brigu za ljude koji trpe posljedice onečišćenja.

DAN PLANETA ZEMLJE
UN je 22. travnja proglasio međunarodnim Danom planeta Zemlje. Cilj je jačanje svijesti ljudi prema okolišu. Obilježava se u 190 zemalja svijeta, a u Hrvatskoj se obilježava od 1990. godine.

Udžbenik, str. 59; podatci prema izdanju udžbenika.

LAUDATO SI'
Enciklika pape Franje Laudato si' iz 2015. godine posvećena je brizi za Zemlju kao »naš zajednički dom i kuća«, a nadahnuta je »Pjesmom stvorova« sv. Franje. Papa u njoj poziva cijelo čovječanstvo na »ekološko obraćenje«.

Udžbenik, str. 59.

Radni predložak:

Zapisati jednu jednokratnu akciju i jednu trajnu naviku.

AKCIJA	NAVIKA
_____	_____
_____	_____

Aktivnost 5: Čija je odgovornost *(rad u skupinama, 6 minuta)*

Učenici će u skupinama prosuditi slučaj otpada nakon razredne proslave. Odabrat će izvediv postupak i obrazložiti njegovu pravednost.

Moguće rješenje: razred zajedno odvaja otpad i čisti, a sljedeći put planira manje jednokratne ambalaže. Posao ne prebacuje samo na spremačicu.

Radni predložak:

Nakon proslave ostali su papiri i čaše. Netko kaže: „Za to postoji spremačica.“ Predložiti odgovoran odgovor.

POSTUPAK	ZAŠTO JE PRAVEDAN
_____ _____	_____ _____

Aktivnost 6: Rad i odmor *(rad u paru, 5 minuta)*

Učenici će razlikovati odmor koji obnavlja odnose od bijega u neprestanu potrošnju sadržaja.

Moguće rješenje: odmor može uključivati molitvu, druženje, san i prirodu. Bog se ne umara kao čovjek; sedmi dan izražava dovršenost i posvećenje.

Radni predložak:

Sastaviti dva primjera odmora: jedan za odnos s Bogom, drugi za odnos s ljudima.

ODNOS S BOGOM	ODNOS S LJUDIMA
_____ _____	_____ _____

Aktivnost 7: Pogledati nebo i zemlju *(rad u paru, 5 minuta)*

Učenici će protumačiti biblijski poticaj iz Druge knjige o Makabejcima. Razlikovat će stvaranje od preoblikovanja već postojeće tvari.

Rješenje: čovjek oblikuje od nečega, a Bog daje postojanje. Citat govori o vjeri u Stvoritelja, ne o fizikalnom opisu prvoga trenutka.

STVORITELJ SVEGA
Molim te, dijete, pogledaj nebo i Zemlju i sve što je na njima i znaj da je sve to Bog načinio ni od čega i da je tako nastao i ljudski rod. 2 Mak 7, 28, prema udžbeniku, str. 58.

Radni predložak:

Objasniti razliku: izrađivati od materijala – dati postojanje.

ČOVJEK IZRAĐUJE	BOG STVARA
_____	_____

_____	_____

Aktivnost 8: Stvaranje u Vjerovanju *(individualni rad i razgovor, 6 minuta)*

Učenici će povezati izričaj Apostolskoga vjerovanja s jednom odlukom o odnosu prema stvorenomu.

Moguće rješenje: ispovijedamo da sve ima izvor u Bogu; zato svijet ne tretiramo kao bezvrijednu robu. Odluka: odgovornije trošiti vodu i čuvati život.

APOSTOLSKO VJEROVANJE
Vjerujem u Boga, Oca svemogućega, Stvoritelja neba i zemlje.
Početak Apostolskoga vjerovanja.

Radni predložak:

Povezati riječi „Stvoritelja neba i zemlje“ s konkretnom odgovornošću.

ŠTO ISPOVIJEDAMO	ŠTO IZ TOGA SLIJEDI
_____ _____	_____ _____

Teološko sidro: Kršćani ispovijedaju dobroga Stvoritelja. Zemlja i sva živa bića nisu Bog, ali imaju vrijednost jer su njegovo djelo. Čovjek svijet prima kao dar i zadaću.

Aktivnost 9: Dar koji traži odgovor *(rad u paru, 5 minuta)*

Učenici će obrazložiti zašto gospodarenje prirodom ne znači samovoljno uništavanje.

Moguće rješenje: odgovorno gospodarenje služi životu i uzima u obzir druge ljude, druga stvorenja i buduće naraštaje.

Radni predložak:

Dovršiti: Svijet nije samo sredstvo za moje želje jer…

RAZLOG
_____ _____

Teološko sidro: Dobrota stvorenoga prethodi njegovoj korisnosti za nas. Čovjek je pozvan surađivati s Bogom u brizi za svijet, a ne zauzeti Božje mjesto.

Za vjeroučitelja – teološka bilješka:

KKC 339 naglašava vlastitu dobrotu svakoga stvorenja; KKC 340 uzajamnu ovisnost. Laudato si’ 67 odbacuje čitanje „vladanja“ kao dopuštenja za apsolutnu dominaciju. Na pitanje „Je li priroda Bog?“ razlikovati dar od Darovatelja. Poštovanje stvorenja nije njegovo obožavanje.

Laudato si’ 67–69 – obrađivati i čuvati

KKC 339–340 – dobrota i povezanost stvorenja

Aktivnost 10: Zapišimo! *(individualni rad, 4 minute)*

Učenici će zapisati tri kratka biblijska izraza i između njih strelicama povezati poruku s odgovorom čovjeka.

Rješenje: „I reče Bog“ → svijet ima Stvoritelja; „dobro“ → stvoreno ima vrijednost; „sedmi dan“ → odmor i zahvala. Zaključak:

primljeni dar traži brigu.

Radni predložak:

Zapisati tri izraza. Uz strelicu dopisati poruku, a na kraju jedan odgovoran postupak.

SVIJET JE REMEK-DJELO BOŽJEGA STVARANJA
„I REČE BOG“ → _____
„DOBRO“ → _____
„SEDMI DAN“ → _____
MOJ ODGOVOR NA DAR _____

III. ZAVRŠNI DIO – DJELUJ (9 minuta)

Aktualizacija:

Vjeroučitelj će odabrati dva ili tri pitanja.

Razgovor

- Gdje u školi možemo manje rasipati? (Pri potrošnji vode, hrane, papira i energije.)
- Koga pogađa naš nemar prema okolišu? (Druge ljude, osobito ranjive, druga živa bića i buduće naraštaje.)
- Kako se zahvalnost razlikuje od samoga divljenja? (Zahvalnost uključuje odgovor i brigu.)

Ili:

Učenici će poslušati **tekst iz članka**: „Zašto je potpuno nevjerojatno to što uopće postojimo?“, Ivica Puljak, hrv. fizičar (članak dostupan ovdje: **klikni ovdje – poveznica**)

„U dimenzijama atoma krije se možda jedna od najspektakularnijih spoznaja koje ste čuli u svom životu. Dimenzija jezgre atoma vodika je oko 0,000000000000001 metara ili milijunti dio milijarditog dijela jednog metra, a dimenzija elektronskog omotača je oko 0,0000000001 metara ili deseti dio milijarditog dijela jednog metra, što je oko 100 000 puta veće od jezgre. Za ilustraciju, da jezgru napušete na dimenzije balona za pilates, koji ima promjer oko jednog metra, i stavite ga u središte Zagreba, elektronski omotač bio bi negdje u Sisku. Između sićušne jezgre u sredini atoma i elektronskog omotača nalazi se prazan prostor. Drugim riječima, atom se sastoji uglavnom od praznog prostora, tj. pojednostavljeno: atom se sastoji od ničega. Ili kako bi profesorice hrvatskog inzistirale: atom se sastoji ni od čega. S obzirom da je sve oko vas napravljeno od atoma u biti je sve oko vas samo prazan prostor. Sve što vidite oko sebe, uključujući i vas same, je, što se materijalnog sadržaja tiče, čista iluzija. Stvari oko sebe vidite i osjećate radi sila u prirodi, ali ne radi njihovog materijalnog sadržaja.

Između vaših dlanova nalazi se oko 22,4 litre zraka. U tom volumenu nevidljivog zraka nalazi se oko 600 tisuća milijardi milijardi molekula zraka. A izgleda nevidljivo. Iz škole se možda sjećate jedne druge definicije:

Avogadrov broj odgovara broju atoma u 12 grama ugljika C-12. Toliko ugljika ima otprilike u ulošku jedne obične školske olovke. Zamislite: u toj maloj olovci ima otprilike oko 600 tisuća milijardi milijardi atoma ugljika. Ako sada zamislite koliko vi imate kilograma, možete procijeniti da ljudsko tijelo ima otprilike oko 7 000 000 000 000 000 000 000 000 000, tj. 7 iza kojeg slijedi 27 nula ili 7 milijardi milijardi milijardi atoma. To je apsolutno-hiper-super-ultra-kolosalno velik broj, veći od broja svih zvijezda i planeta u vidljivom svemiru plus broj svih zrnaca pijeska na svim plažama na Zemlji, sve zajedno.

Sad stanite, malo razmislite i zapamtite ovaj broj i ovu spoznaju: vi ste nakupina od oko 7 milijardi milijardi milijardi atoma.“

Razgovor i diskusija u svjetlu vjere.

Sinteza:

Učenici će jednu rečenicu složiti od triju ključnih riječi STVORITELJ – DAR – BRIGA i povezati je s početnim stavom.

Moguće rješenje: Bog daje svijet kao dar, a čovjek odgovara brigom. Dar nije dopuštenje za samovolju.

Povezati: STVORITELJ – DAR – BRIGA.

Ponovno prosuditi: „Ako je svijet dar čovjeku, čovjek ga smije koristiti kako god želi.“

Zaključak vjeroučitelja: Svijet prepoznajemo kao dobro djelo Stvoritelja. Zato njegova vrijednost nadilazi našu trenutačnu korist. Primjer sv. Franje povezuje zahvalnost, poniznost i brigu. Na dar odgovaramo čuvanjem života, pravednim radom i smislenim odmorom.

Formativna provjera:

Učenici će povezati tri izvora s njihovim porukama.

Rješenje: 1 – B; 2 – C; 3 – A.

Radni predložak:

Povezati izvore i poruke: A – zahvalnost i briga po uzoru na svetca; B – dobrota stvorenoga; C – Bog je izvor svega.

IZVOR	SLOVO
1. „I vidje Bog da je dobro.“	_____
2. „Stvoritelja neba i zemlje.“	_____
3. Pjesma stvorova sv. Franje.	_____

Samovrednovanje:

Učenici će dovršiti dvije rečenice o razumijevanju poruke i njezinoj primjeni.

Dovršiti u bilježnici:

Sada razumijem zašto je svijet…

Iz toga za moje ponašanje slijedi…

Domaća zadaća:

Učenici će riješiti ili dovršiti zadatke u RB, str. 46–47.

Ili:

Učenici će tijekom jednoga dana uočiti jednu dobru naviku čuvanja okoliša i jednu koju bi trebalo promijeniti te zapisati izvediv prijedlog poboljšanja.

Završna molitva:

Hvala ti, Gospodine, za zajednički dom. Oprosti nam ravnodušnost prema darovima od kojih živimo. Nauči nas uzimati zahvalno, dijeliti pravedno i čuvati pažljivo. Amen.

ili: Anđele, čuvaru mili…

PREPORUČENI ODABIR ZA 45 MINUTA

Dio sata / odabrana aktivnost	Vrijeme
Uvodna molitva, pregled zadaće, motivacija, početni stav i najava	8 minuta
Aktivnost 1: Obrada sadržaja – izdvajanje poruka	10 minuta
Aktivnost 3: Hvalospjev sv. Franje	8 minuta
Aktivnost 8: Stvaranje u Vjerovanju	6 minuta
Aktivnost 10: Zapišimo!	4 minute
Aktualizacija i sinteza sa zaključkom	4 minute
Formativna provjera i samovrednovanje	3 minute
Domaća zadaća i završna molitva	2 minute

Ukupno: 45 minuta.

PRILOZI ZA BRZU UPORABU

Prilog 1: Kratka kontrolna lista za vjeroučitelja

□ Tumače „I vidje Bog da je dobro“.

□ Razlikuju dvije biblijske pripovijesti od znanstvenoga izvještaja.

□ Povezuju stvaranje s Apostolskim vjerovanjem.

□ Prepoznaju uzor sv. Franje i djelovanje Duha u njegovim krepostima.

□ Navode izvediv postupak čuvanja stvorenoga.

□ Razumiju vrijednost odmora i zahvalnosti.

IV. IZBORNE I DODATNE AKTIVNOSTI

Vjeroučitelj će prema potrebama razreda odabrati neku od sljedećih aktivnosti kao zamjenu za ranije ponuđenu aktivnost. Nije predviđeno provesti sve aktivnosti u jednom satu.

Aktivnost 1: Radna bilježnica *(individualni rad, 5–8 minuta)*

Učenici će uz pomoć vjeroučitelja rješavati RB, str. 46–47 (mogu biti i odabrani zadatci po želji).

Aktivnost 2: Digitalni zadatci *(individualni ili zajednički rad, izborno)*

a) Učenici će riješiti kviz „Svijet je remek-djelo Božjega stvaranja“ na jednoj od platformi prema izboru vjeroučitelja:

Blooket:

klikni ovdje - poveznica

Kahoot:

klikni ovdje - poveznica

Wayground:

klikni ovdje - poveznica

Učenici će nakon rada predstaviti i obrazložiti rezultate.

b) Učenici će riješiti zadatak pod ikonom 2. smješka, digitalni udžbenik str. 59.

klikni ovdje – poveznica

Kod:

Predstavljanje rezultata.

Aktivnost 3: Izbor s posljedicom *(rad u paru, 5 minuta)*

Učenici će usporediti dvije mogućnosti razredne proslave.

Moguće rješenje: višekratne čaše zahtijevaju pranje, ali stvaraju manje otpada; izbor treba povezati s mogućnostima škole.

Radni predložak:

Usporediti jednokratne i višekratne čaše: jedna korist i jedna teškoća svake mogućnosti.

MOGUĆNOST	KORIST / TEŠKOĆA
Jednokratne	_____ _____
Višekratne	_____ _____

Aktivnost 4: Zahvala bez potrošnje *(rad u paru, 5 minuta)*

Učenici će osmisliti jedan način iskazivanja zahvalnosti bez kupovanja novoga predmeta.

Moguće rješenje: pomoći, popraviti, posuditi, provesti vrijeme zajedno ili izreći molitvu zahvalnosti.

Radni predložak:

Predložiti čin zahvalnosti koji ne traži kupnju. Objasniti kome koristi.

ČIN	KOME KORISTI
_____	_____

Aktivnost 5: Sedmi dan danas *(rad u paru, 5 minuta)*

Učenici će sastaviti kratak prijedlog nedjelje koja uključuje Boga, bližnje i odmor.

Moguće rješenje: misa, zajednički ručak ili posjet, šetnja i vrijeme bez ekrana.

Radni predložak:

Navesti tri sadržaja smislenoga odmora.

BOG I ZAJEDNICA	BLIŽNJI	ODMOR
_____	_____	_____